

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

MŠ Berušky a Ještěrky

při

**Masarykově základní škole
a
mateřské škole Tatobity**

OBSAH

1	Identifikační údaje o škole	3
1.1	Název programu	3
1.2	Předkladatel	3
2	Obecná charakteristika školy	5
3	Podmínky vzdělávání	5
3.1	Věcné a materiální podmínky	5
3.2	Životospráva	6
3.3	Organizace chodu školy	7
3.4	Psychosociální podmínky	8
3.5	Řízení školy	9
3.6	Personální zajištění	9
3.7	Spoluúčast rodičů	9
3.8	Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, vzdělávání dětí mimořádně nadaných	10
3.9	Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka (aktualizace k 1. 9. 2021)	10
3.10	Spolupráce školy	10
4	Organizace vzdělávání	10
5	Charakteristika ŠVP PV MŠ Berušky a Ještěrky	11
5.1	Filozofie školy, vzdělávací cíle a záměry	11
5.2	Formy a metody vzdělávací práce	11
6	Vzdělávací obsah	12
6.1	Intrapersonální a interpersonální	15
6.2	Přírodovědná a logicko - matematická	17
6.3	Jazykově - verbální	23
6.4	Zvukově - hudební	26
6.5	Vizuálně - prostorová	28
6.6	Tělesně - pohybová	30
7	Integrované bloky	33
7.1	Berušky	33
7.2	Ještěrky	34
8	Doplňující - Alternativní aktivity	34
9	Evaluační systém	34
9.1	Vnitřní evaluace a hodnocení	34
9.2	Vnější evaluace a hodnocení	35
9.3	Evaluace školy	35
9.4	Předmět a nástroje evaluace	36

1 Identifikační údaje o škole

1.1 Název programu

ŠVP PV MŠ Berušky a Ještěrky

vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání

1.2 Předkladatel

Název školy

Masarykova základní škola a mateřská škola Tatobity, příspěvková organizace

Adresa školy

Tatobity 74, TATOBITY, 512 53

Ředitel

Mgr. Pavel Vaněk

Telefonní číslo: 603 291 520
E-mail adresa: škola@tatobity.cz
web školy: www.skola.tatobity.cz

IČO 70 98 60 88
REDIZO 600 099 067

Právní forma: Příspěvková organizace

Jedná se o sloučené zařízení, jehož jednotlivé součásti jsou:

Škola sdružuje:

1. Mateřská škola	kapacita: 48 dětí	IZO: 107 586 347
2. Základní škola	kapacita: 40 žáků	IZO: 102 442 711
3. Školní družina	kapacita: 30 žáků	IZO: 117 700 347
4. Školní jídelna	kapacita: 70 jídel	IZO: 102 878 676

Zřizovatel: Obec Tatobity

Adresa zřizovatele: Tatobity 85, Tatobity 512 53
Telefon zřizovatele: 481 381 161
E-mail zřizovatele: ou.tatobity@razdva.cz
Starosta obce: Lenka Malá

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2020
č.j. 45/20

Podpis ředitele školy

Razítko školy

2 Obecná charakteristika školy

Škola byla postavena v roce 1935 a do dnešní doby prošla mnohými změnami. Budova školy je dvoupatrová. V přízemí se nachází první třída mateřské školy Berušky, v 1. patře se nachází druhá třída mateřské školy Ještěrky a třídy ZŠ. Škola se nachází v krásném prostředí Českého ráje v obci Tatobity. Dominantou vesnice je vyhaslá sopka Kozákov s rozhlednou a „Tisíciletá“ lípa. Budova leží v parku na obecním pozemku a patří k ní vybavená zahrada s doskočištěm, prolézačkami, houpačkami a multifunkčním hřištěm.

MŠ je dvoutřídní s celodenním provozem a kapacitou 48 dětí. Do MŠ chodí děti zpravidla ve věku od 3 do 6 let. V přízemí školy se nachází první třída mateřské školy (Berušky), třída slouží i jako jídelna, herna a zároveň ložnice. Dále zde máme umývárnu s WC, šatnu a tělocvičnu. V prvním patře školy se nachází druhá třída mateřské školy (Ještěrky), třída slouží jako herna a zároveň ložnice. Děti z druhé třídy využívají ke stravování jídelnu základní školy v přízemí. Dále v prvním patře máme umývárnu s WC, šatnu.

Předškolní výchova je obohacena o výuku anglického jazyka (osvojení si jednotlivých slovíček vztahujících se k tématu) a o aktivní vedení předčtenářské gramotnosti, vedení si vlastních čtenářských deníků. Intenzivně se věnujeme dětem v posledním roce předškolní docházky a dětem s odkladem školní docházky nabízíme individuální stimulační programy pro další bezproblémové zaškolení.

Pořádáme dny otevřených dveří, dětský den, rozloučení se „školáky“, zábavné akce pro děti (slet čarodějníc, drakiáda, karnevalový týden,...), vánoční vystoupení na vánočních trzích.

Úzce spolupracujeme s rodiči – besídky, odpolední výtvarně-pracovní dílny.

Účastníme se různých soutěží – lehkootletický trojboj, výtvarné soutěže.

Poznáváme náš kraj – celoroční výlety po Českém ráji.

Navštěvujeme kulturní akce – divadlo, výstavy.

Spolupracujeme s pedagogicko-psychologickou poradnou.

3 Podmínky vzdělávání

Podmínky vzdělávání jsou zpracovány na základě předchozích období – hodnotící pohovory, kontrolní činnosti, výsledky evaluace.

Podmínky vzdělávání dětí od 2 do 3 let

- snížení počtu dětí ve třídě o 2 za jedno dvouleté
- pokud jsou ve třídě 4 dvouleté děti, jsou s nimi 2 učitelky souběžně a jeden nepedagogický pracovník s odbornou způsobilostí (40/1 úvazek)
- hračky a pomůcky se přemísťují do dostupných míst
- pořízení přebalovacího pultu, kontejneru na biologický odpad

3.1 Věcné a materiální podmínky

Prostředí, ve kterém žijeme, určitě ovlivňuje náš zdravotní i psychický stav, naše jednání a chování. Škola je pro dítě po rodině nejdůležitějším prostředím. Zde se setkává s dalšími dětmi, rozvíjí komunikace, pohybové schopnosti, estetické citění, kreativitu, empatii, sebevědomí, samostatnost.

Prostory školy jsou vyhovující, odpovídají počtu dětí, jsou zdravotně nezávadné a bezpečné. Vybaveny jsou vhodným nábytkem i nábytkem vhodným pro odpočinek dětí. Vybavení hračkami, pomůckami, náčiním, materiály a doplňky odpovídá počtu dětí i jejich věku, požadavkům bezpečnosti i hygieny. Toto vybavení je nutné průběžně obnovovat a doplňovat. Hračky a ostatní materiály jsou umístěny tak, aby je děti dobře viděly, aby je mohly samy brát a vyznaly se v jejich uložení.

Dbáme na estetický vzhled prostředí a interiéru budovy, na kterém se podílejí děti svými výtvy. Dbáme, aby dětské práce byly přístupné a mohli si je prohlédnout i rodiče.

Učitelkám jsou k dispozici odborné knihy a rozmanité pomůcky didaktického, mechanického i kompenzačního rázu. Učitelky mají tvůrčí schopnosti, kterými kompenzují nedostatek pomůcek na trhu. Mají k dispozici notebooky, které jsou připojeny k internetu. Mohou tak připravovat vzdělávací materiály přímo pro jednotlivé děti.

Tělesný rozvoj je cíleně rozvíjen v tělocvičně, která je umístěná v přízemí základní školy. Školu obklopuje velká zahrada, která je využívána nejen k pobytu venku, ale i k různým akcím školy. Děti se učí, že mohou ovlivnit prostředí, ve kterém žijí (výzdobou třídy, šatny...)

3.2 Životospráva

Stravování

Nedílnou součástí zdravého životního stylu je výživa. Stravování je zajištěno vlastní kuchyní. Složení jídelníčku je plnohodnotné a vyvážené dle norem pro stravování. Souhlasí s výživovou pyramidou, čerstvé ovoce a zelenina jsou stálým doplňkem jídelníčku. U přesnídávek mají děti možnost výběru nápojů. Zachováváme vhodnou skladbu a rozmanitost jídelníčku. Mezi jednotlivými podávanými pokrmy jsou dodržovány vhodné intervaly.

Pitný režim je dětem k dispozici v dostatečném množství a kvalitě celý den.

Odpočinek

V MŠ je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád, který je však současně natolik flexibilní, aby umožňoval organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci (aby např. rodiče mohli své děti přivádět podle svých možností, aby bylo možné reagovat na neplánované události v životě mateřské školy apod.).

Odpolední odpočinek je zařazen v režimu dne v době od 11:40 do 14:10. Děti se sníženou potřebou spánku mají možnost po krátkém odpočinku (relaxaci) se zapojit do jiných činností (PLPP, IVP,...). Vedeme děti k respektování pravidla ohleduplnosti k dětem, které odpočívají.

Pedagogové se sami chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují tak dětem přirozený vzor.

Pohybový rozvoj

Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku, program činností je přizpůsobován okamžité kvalitě počasí. Mají dostatek volného pohybu nejen na zahradě, ale i v interiéru

mateřské školy závislé na počtu přítomných. Podporujeme správné držení těla, zvyšujeme celkovou obratnost, fyzickou zdatnost. Několikrát za rok absolvujeme s dětmi polodenní a celodenní tematicky zaměřené výlety do přírody. Snažíme se maximálně využít školní zahradu a tělocvičnu k pohybovému rozvoji dětí.

Péče o zdraví dětí

Otužování dětí probíhá během pobytu dětí venku, do kterého jsou zařazovány sezónní činnosti (zahradu, procházky v okolí, hry se sněhem a na sněhu).

3.3 Organizace chodu školy

Organizace, režim dne a chod ve třídě vychází s potřeb a možností dětí.

Časové úseky se přizpůsobují potřebám dětí, jejich zájmu, počtu daný den a náročnosti činností.

Provoz MŠ je od 6:15 hod. do 16:15 hodin

Odchod dětí po obědě – 12:00 – 12:30 hodin

Režim dne:

Třída Berušek:

Aktivity	Čas
Dopolední činnosti	6,15 - 8,45
Dopolední svačina	8,45 - 9,20
Příprava a pobyt venku	9,20 - 11,30
Oběd	11,35 - 12,00
Odpočinek po obědě	12,00 - 14,10
Odpolední svačina, odpolední aktivity, spontánní hra	14,10 - 16,15

Třída Ještěrek:

Aktivity	Čas
Dopolední činnosti	6,15 – 8,55
Dopolední svačina	8,55 - 9,10
Příprava a pobyt venku	9,10 - 11,10
Oběd	11,10 - 11,40
Odpočinek po obědě	11,40 – 14,00
Odpolední svačina, odpolední aktivity, spontánní hra	14,00 - 16,15

Ve třídách působí dvě paní učitelky, které zajišťují bezproblémový chod činností. Dětem je nabízeno dostatek variabilních řízených a neřízených činností. Denní režim je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální potřeby.

Průběžně jsou využívány kolektivní a individuální činnosti. Denně jsou zařazovány zdravotně preventivní aktivity, pobyt venku. Pedagogové se plně věnují dětem a jejich vzdělávání.

Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený. Děti mají dostatek času a prostoru na spontánní hru, aby ji mohly dokončit, nebo později v ní

pokračovat. Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě, aby se zapojily. Nezbytnou součástí naší práce je tvořivá improvizace, pružné a citlivé reagování na okamžitou situaci.

Odpočinek po obědě absolvují všechny děti, které neodejdou hned po obědě. Délka odpočinku je max. 30 minut. Pokud dítě neusne, vstává a hraje si. Probíhá individuální práce.

V případě pořádání výletů, divadel, exkurzí je organizace přizpůsobena dle požadovaných potřeb. Volba mimoškolních akcí vychází z obsahu integrovaných bloků, rozšiřuje vzdělávací nabídku.

Vycházíme vstříc dětem nadaným i méně nadaným v závislosti na individuálních schopnostech dětí.

Vytváříme podmínky pro individuální, skupinové činnosti. Pokud to děti potřebují, mají možnost uchýlit se do klidného koutku a neúčastnit se společných činností. Pro realizaci plánovaných činností jsou vytvářeny vhodné materiální podmínky. Pomůcky jsou připravovány včas.

Děti jsou přiměřeně zatěžovány a mají možnost pravidelné relaxace v rámci režimu třídy. Snažíme se operativně reagovat na situace, které se vyskytnou v průběhu dne, nezatěžovat děti stresem a spěchem, přizpůsobit režim dne těmto situacím.

3.4 Psychosociální podmínky

Snahou vedení ZŠ a MŠ je, aby se děti i dospělí cítili v prostředí mateřské školy spokojeně, jistě a bezpečně.

Pro usnadnění vstupu dítěte do MŠ umožňujeme nově příchozím dětem postupnou adaptaci:

- rodič se s dítětem může účastnit společné vycházky s dětmi z MŠ
- rodič pobývá s dítětem na školní zahradě a hraje si s dětmi
- postupně prodlužuje krátkodobý pobyt dítěte v MŠ
- při nástupu dítě pobývá v MŠ dopoledne

Nově příchozím dětem a žákům je poskytována dostatečně dlouhá doba na adaptaci dle specifických požadavků zákonných zástupců a jejich potřeb. Snažíme se vytvořit příjemnou a radostnou atmosféru pro děti. Všichni zaměstnanci mají zájem, aby se děti cítily, šťastně a v bezpečí.

Respektujeme individuální potřeby dětí. Všechny děti mají rovnocenné postavení. Na děti jsou kladeny přiměřené nároky vzhledem k jejich schopnostem, dovednostem a věku. Je uplatňováno a podporováno samostatné rozhodování dětí. Tato volnost je vyvážená i nezbytnou mírou omezení, která vyplývají z nutnosti dodržování potřebného řádu. Děti se učí pravidlům soužití, dostává se jim jasných a srozumitelných pokynů.

Všechny děti vedeme k toleranci, ohleduplnosti a vzájemné důvěře. Vzdělávací nabídka odpovídá věku dětí a jejich potřebám. Dostatečně oceňujeme výkony dětí. Podporujeme vztahy mezi dospělými a mezi dětmi – projevy vzájemné důvěry, tolerance, ohleduplnosti, zdvořilosti a vzájemné pomoci.

Snažíme se vždy najít vhodný způsob komunikace, který vychází z potřeb a schopností jednotlivých dětí.

3.5 Řízení školy

Významnou roli v chodu školy hraje vzájemná ochota všech pracovníků, jejich vzájemná vstřícnost jak pedagogického tak i provozního personálu. Silnou stránkou kolektivu je dobrá spolupráce, otevřené jednání a vzájemné si sdělování připomínek, nápadů a podnětů. Působení pracovního kolektivu se pozitivně odráží na vztazích mezi dětmi, kolektivem školy i rodiči.

Na úrovni třídy a na základě ŠVP vytvářejí paní učitelky svůj Třídní vzdělávací program, ve kterém jsou již konkrétně rozpracované cíle a záměry vzdělávání.

Interní informační systém je založen na osobním jednání, účasti na pravidelných poradách, informacích na nástěnkách a také formou mobilního rozhlasu.

Vnější informační systém je zabezpečován prezentacemi školy na veřejných vystoupeních dětí, výstavy dětských prací, dny otevřených dveří, články v místním Informáčku, schůzky, konzultace s rodiči a vkládáním informací na webové stránky naší školy (v před i po realizované aktivitě).

3.6 Personální zajištění

Práce ve škole vyžaduje značnou dávku trpělivosti, promyšlenou přípravu a specifický přístup všech zaměstnanců k dětem. Všichni zaměstnanci mají předepsanou odbornou kvalifikaci nebo si ji doplňují.

Pracovní doby i pracovní náplně jsou stanoveny tak, aby optimálně zajišťovaly předškolní vzdělávání a provoz MŠ. Učitelky usilují o profesní růst, pracují jako tým profesionálním způsobem v souladu se společenskými pravidly a pedagogickými a metodickými zásadami vzdělávání předškolních dětí. Pedagogické pracovnice se účastní dle vlastního výběru, či doporučení ředitele DVPP.

Všem zaměstnancům je umožněno další vzdělávání.

Fungování celé školy je závislé na spolupráci všech zaměstnanců.

3.7 Spoluúčast rodičů

Spolupráce s rodiči je založena na vzájemném partnerství a oboustranné důvěře, porozumění, vstřícnosti, respektu a ochotě spolupracovat. Rodiče mají přístup do třídy, mají možnost účastnit se vzdělávacího procesu škol, různých programů (celoroční dílny pro rodiče, drakiáda, Čarodějnice,...), jsou vyzýváni ke stejnému působení na dítě, což vede k zefektivnění výchovně vzdělávacího procesu a následnému rozvoji dětí. Rodiče se dle zájmu dění v MŠ účastní, spolupodílí na plánování programu mateřské školy. Sledujeme potřeby jednotlivých dětí a rodin a snažíme se jim vyhovět – např. příchodem v průběhu dne. Respektujeme individuální a věkové zvláštnosti dětí a jejich potřeby.

Se zákonnými zástupci projednáváme případné zdravotní problémy a individuální výchovně vzdělávací zvláštnosti, volíme společně vhodný přístup k dítěti. Jednáme diskrétně, ohleduplně s vědomím, že pracujeme s důvěrnými informacemi. Chráníme soukromí rodiny a zachováváme mlčenlivost o jejich interních záležitostech.

Rodiče jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se ve škole děje (osobní konzultace, nástěnky, internetové stránky).

3.8 *Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, vzdělávání dětí mimořádně nadaných*

Všechny děti se speciálními vzdělávacími potřebami jsou vzdělávány podle IVP, ve kterých jsou blíže specifikovány potřeby dítěte a způsob vzdělávání, další postup v péči a přístupu k jeho potřebám. Snažíme se o maximální míru integrace v závislosti na potřebách jednotlivých dětí.

3.9 *Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka (aktualizace k 1. 9. 2021)*

Děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka od samotného nástupu do mateřské školy. Při práci s celou třídou máme na vědomí, že se v ní mohou nacházet děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, uzpůsobujeme tomu didaktické postupy a děti cíleně podporujeme v osvojování českého jazyka pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání. Podpůrným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je nám Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání.

3.10 *Spolupráce školy*

- Pedagogicko-psychologická poradna a speciálně pedagogické centrum Semily, příspěvková organizace.
- interní logoped Bc. Vendula Zunová (pod záštitou externího logopeda Mgr. Jany Prokešové)

4 Organizace vzdělávání

Prostory MŠ se stávají ze dvou tříd s celodenním provozem a kapacitou 48 dětí. Do MŠ chodí děti zpravidla ve věku od 3 do 6 let. V přízemí školy se nachází první třída mateřské školy (Berušky), třída slouží i jako jídelna, herna a zároveň ložnice. Dále zde máme umývárnu s WC, šatnu a tělocvičnu. V prvním patře školy se nachází druhá třída mateřské školy (Ještěrky), třída slouží jako herna a zároveň ložnice. Děti z druhé třídy využívají ke stravování jídelnu v přízemí základní školy. Dále v prvním patře máme umývárnu s WC, šatnu. V přízemí využíváme tělocvičnu ZŠ. Součástí objektu MŠ je i školní kuchyně.

Přijímáme všechny děti na základě zájmu zákonného zástupce. Termín přijímacího řízení – zápisu do MŠ – stanoví ředitel školy po dohodě se zřizovatelem. O termínech je veřejnost informována s předstihem prostřednictvím webových stránek školy a oznámením v místním tisku. Žádosti o přijetí lze podávat i mimo tento termín – dítě může být přijato k předškolnímu vzdělávání i v průběhu školního roku v případě, že není naplněna kapacita školy.

Do MŠ jsou přijímány děti zpravidla od tří let věku a dle kritérií, které jsou platné pro daný školní rok.

Režim dne není pevně stanoven, vychází z potřeb, zájmu a možností dětí. Učitelky v mateřské školce tvoří Třídní vzdělávací program, který vychází ze Školního vzdělávacího programu „ŠVP pro PV MŠ Berušky a Ještěrky při Masarykově základní škole a mateřské škole v Tatobitech“ Jedná se o živý materiál, který reaguje na aktuální podněty.

Pro všechny děti se speciálními vzdělávacími potřebami jsou vypracovávány PLPP a individuální vzdělávací plány, se kterými jsou vždy seznamováni rodiče. Dětem v posledním roce docházky do mateřské školy a dětem s odkladem školní docházky jsou nabízeny stimulační programy pro další bezproblémové zaškolení.

Je zajišťována:

- logopedická péče dětem s vadou řeči
- v případě zájmu zákonných zástupců vyšetření pedagogicko-psychologickou poradnou
- návštěvy divadel, výstav, výlety

5 Charakteristika ŠVP PV MŠ Berušky a Ještěrky

5.1 Filozofie školy, vzdělávací cíle a záměry

Dětství by mělo být jedno z nejkrásnějších období života, jak pro dítě, tak i pro rodiče. Proto se snažíme vytvořit školu s úzkými vazbami na rodiče. Chceme umožnit dětem prožít aktivní a šťastné dětství tím, že jim vytvoříme pohodové a přátelské prostředí, kde se budou cítit dobře, kde bude kamarádská atmosféra, pochopení a láska. Je nutné se zaměřit na zdravý vývoj dítěte, který je spojen s přiměřenou pohybovou aktivitou a vychovávat samostatné a zdravě sebevědomé děti, schopné komunikovat a spolupracovat.

Snažíme se otevřít školu veřejnosti, rodičům a aktivně s nimi spolupracovat. Cílem naší práce s dětmi je snaha o všestranný rozvoj dětské osobnosti cestou přirozené výchovy – aby děti v průběhu předškolního vzdělávání získaly takové vědomosti, schopnosti, postoje a hodnoty, které jim usnadní další životní etapu. Tyto získané kompetence jsou důležité i z hlediska přípravy pro započetí systematického vzdělávání.

5.2 Formy a metody vzdělávací práce

Základním principem naší práce je individuální přístup k dítěti, k jeho potřebám i seberealizaci. Vycházíme vstřícně dětem nadaným i méně nadaným v závislosti na individuálních schopnostech dětí. Nezbytnou součástí naší práce je tvořivá improvizace, pružné a citlivé reagování na okamžitou situaci.

Za základ našeho programu jsme si zvolili Teorii mnohočetných inteligencí J.H.Gartnera, který vytyčil osm typů inteligencí, podle toho, jak je dítě schopno řešit problémy, které jsou pro něj důležité. Intelligence nepředstavuje jednotný pojem, skládá se z osmi odlišných typů inteligencí: lingvistické, logicko-matematické, prostorové, tělesně-pohybové, hudební, intrapersonální, interpersonální a přírodovědné. Jsou vzájemně nezávislé

a každá představuje samostatně fungující systém. Jednotlivé systémy však spolu mohou spolupracovat a vést k inteligentnímu chování. Důraz je kladen na sociální inteligenci. Sociální inteligence je podle Gardnera dvojího typu: jeden typ nutně vyžaduje introspekci (intrapersonální inteligence), druhý se vztahuje ke schopnosti chápat chování a citění druhých lidí (interpersonální inteligence). Gardner přitom vyšel z představy, že takřka vše naučené po druhém roce života je sociálně konstruované a každý druh inteligence se sice vyvíjí nezávisle, ale nevzniká nikdy izolovaně, naopak vyžaduje zpravidla nutnost spolupráce se sociálním okolím, především s dospělými.

Usilujeme o nácvik sociálního chování, o rozvoj tvořivých schopností a dovedností – tedy o citovost, pružnost, schopnost asociace, spontánnost, představivost. Volným stanovením denního režimu zabezpečujeme, aby se hra skutečně stala základním motivem pobytu dětí v MŠ. Pro předškolní období je nutné, aby vzdělávání bylo vždy vázáno k obecným potřebám daným věkem a individuálním potřebám a možnostem jednotlivých dětí. Zasahuje celou osobnost dítěte. Veškeré aktivity obsahují prvky hry a tvořivosti. Předškolní vzdělávání se uskutečňuje ve všech činnostech a situacích, které se během dne v MŠ vyskytnou. Během své práce proto sledujeme tyto rámcové cíle:

- rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
- osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
- získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Pomocí ŠVP a následně TVP usilujeme o vytváření základů klíčových kompetencí z hlediska přípravy dítěte pro započítí systematického vzdělávání. Dostatečné a dobré základy kompetencí vedou k příznivému rozvoji a vzdělávání dítěte. Dítě, které ukončí předškolní vzdělávání, by za optimálních podmínek mělo dosáhnout kompetencí (blíže viz Konkretizované očekávané výstupy RVP Materiál pro PV, č.j.MSMT-9482/2012- 22):

- kompetence k učení
- kompetence k řešení problémů
- kompetence komunikativní
- kompetence sociální a personální
- kompetence činnostní a občanské

6 Vzdělávací obsah

RVP je uspořádán do pěti oblastí:

1. Dítě a jeho tělo: lidské tělo a jeho části (hlavní smyslové a tělesné orgány a jejich funkce, narození, růst těla a jeho proměny); zdravé životní návyky (pohybové činnosti a sport, zdravá výživa, příprava pokrmů, potraviny); ochrana osobního zdraví (péče o čistotu a zdraví, ochrana před škodlivými látkami a vlivy, návykovými látkami a závislostmi, prevence onemocnění), ochrana bezpečí (varování před úrazy, nebezpečím hrozícím při hrách, v dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi, věcmi a jevy); sebeobsluha (hygiena, stolování, oblékání, úklid); věci kolem nás (předměty denní potřeby, hračky, pomůcky, sportovní náčiní a náradí, výtvarné pomůcky, hudební nástroje, pracovní pomůcky, jejich užívání).
2. Dítě a jeho psychika: dorozumívání mezi lidmi (zvuky, gesta, řeč, slova, věty, písmena, čísla, symboly), sdělování (knížky, film, divadlo); předměty a jejich vlastnosti (velikost, barva, tvar, materiály, chutě, vůně, zvuky, funkce předmětů); číselné a matematické pojmy (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary,

množství); prostorové pojmy a souvislosti (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok); lidé a jejich vlastnosti (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly); každý je jiný (přirozená různost lidí); já (individuální charakteristiky, osobnost, právo být sám sebou).

3. Dítě a ten druhý: vztahy mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi pohlavími, cizí lidé, ochrana osobního bezpečí); rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat); mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi a dospělými, kamarádi); pravidla vzájemného chování (doma, v mateřské škole, na veřejnosti, herní pravidla).
4. Dítě a společnost: (svět lidí, kultury, umění, práce): společenské role (dítě, dospělí, rodič, učitelka, role dané pohlavím či zaměstnáním); pravidla vzájemného styky, ohleduplnost, tolerance, spolupráce), mravní zásady; práce, pracovní činnosti a role (pracovní předměty, pomůcky, nástroje, jednoduché pracovní úkony a činnosti, řemesla, povolání, zaměstnání); kultura a umění (kultura prostředí, ve kterém dítě žije, lidové zvyky, tradice, svět výtvarného a dramatického umění, svět hudby, svět sportu, jak se lidé baví); rozmanitost lidského světa (naše vlast, jiné země, národy a kultury, multikultura).
5. Dítě a svět: (životní prostředí, svět přírody, vědy, techniky): prostředí, v němž dítě žije (domov, škola, obec, okolí domova, okolí školy, život a dění v obci - doprava, ulice, obchody, lékař, důležité instituce, nákupy); příroda živá i neživá (rostliny, živočichové), přírodní jevy a děje (podnebí, počasí, roční období, změny v přírodě); látky a jejich vlastnosti (voda a vzduch, nerosty, kovy, suroviny, přírodní materiály a jejich vlastnosti, umělé materiály); životní prostředí a jeho ochrana (vliv člověka na životní prostředí, na okolní krajinu, péče o okolí a životní prostředí, ochrana přírody); věda a technika (technické přístroje, se kterými se dítě setkává); co je nebezpečné

ŠVP naší mateřské školy je na základě Gartnerovy teorie uspořádán do šesti bloků inteligencí:

1. Intrapersonální a interpersonální
2. Přírodovědná a logicko - matematická
3. Jazykově - verbální
4. Zvukově - hudební
5. Vizualně - prostorová
6. Tělesně - pohybová

Oblasti vzdělávání a hlavní smysl vzdělávání:

1. ***Intrapersonální a interpersonální***

- vnitřní (intrapersonální) - porozumění sobě samému. Díky této inteligenci jsme schopni se naučit, které situace v nás vyvolávají různé emoce, pocity a myšlenky
- společenská (interpersonální) - určuje schopnost vycházet s ostatními lidmi. Zahrnuje jedincovu dovednost pochopit záměry, motivace a touhy druhých.
- vzdělávání v oblasti utváření vztahů k sobě samému a jinému dítěti či dospělému

- posilovat, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci a zajišťovat pohodu těchto vztahů
- úkoly budou plněny v průběhu celého roku a budou prolínat veškerou výchovně vzdělávací práci

2. *Přírodovědná a logicko – matematická*

- schopnost analyzovat problémy logicky.
- vzdělávání v oblasti poznávání, myšlení, řeči
- obohacení dětské zkušenosti a dovedností

3. *Jazykově – verbální*

- schopnost učit se jazyky a užití vlastních jazykových schopností efektivně. Dovednost mluveného, psaného projevu a efektivního používání slov a jazyka
- vzdělávání v oblasti komunikace, řeči, literatury a dramatiky
- obohacení řečových a jazykových dovedností, základních kulturních a estetických dovedností

4. *Zvukově – hudební*

- představuje schopnosti tvořit, vnímat a interpretovat hudbu. Tato inteligence vychází z několika mozkových center – jedno reguluje hudební tvorbu, druhé interpretaci, třetí rozlišování melodií a tónin a čtvrté rytmus
- vzdělávání v oblasti hudebních schopností dětí
- obohacení kulturně estetických, hudebně pohybových dovedností a prohloubit zájem o hudební činnosti

5. *Vizuálně – prostorová*

- vztahuje se na schopnost vnímání a rozlišování barev, tvarů, velikostí a vzdáleností mezi předměty
- vzdělávání v oblasti výtvarných a pracovních dovedností
- obohacení věku přiměřených praktických dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky

6. *Tělesně – pohybová*

- schopnost jedince použít mentálních dovedností ke koordinaci tělesných pohybů. Je nazývána také jako motorická a veškeré tělesné pohyby, ať už snazší či obtížnější jsou vykonány díky této inteligenci
- vzdělávání v oblasti biologické
- obohacení pohybových dovedností, fyzické i psychické zdatnosti a prosociálních postojů

V těchto šesti blocích je zpracováno všech pět oblastí RVP:

1. Dílčí vzdělávací cíle (co pedagog u dítěte podporuje)
2. Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí)
3. Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)
4. Rizika (co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga)

6.1 Intrapersonální a interpersonální

Vzdělávání v oblasti utváření vztahů k jinému dítěti či dospělému. Posilovat, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci a zajišťovat pohodu těchto vztahů.

Úkoly jsou plněny v průběhu celého roku a prolínají veškerou výchovně vzdělávací prací.

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- rozvíjení prosociálního chování ve vztahu k druhému (v rodině, v MŠ, v dětské herní skupině,...)
- vytváření prosociálních postojů k druhému (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti,...)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavost, zájem, radost z objevování,...)
- rozvoj pozitivních citů dítěte ve vztahu k sobě (uvědomění vlastní identity, získání sebedůvěry a relativní citové samostatnosti)
- rozvoj schopnosti vytvářet a rozvíjet citové vztahy k okolí
- rozvoj a kultivace mravního a estetického vnímání, cítění a prožívání
- získání schopnosti řídit chování vůle a ovlivňovat vlastní situaci
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte
- vytvářet povědomí o mezilidských a morálních hodnotách
- rozvoj schopnosti žít ve společenských postojích, návycích a dovednostech dítěte
- vytváření podvědomí o mezilidských a morálních hodnotách
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, přizpůsobit se, spolupracovat, spolupodílet se, vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- vytvoření základů estetického vztahu ke světu, životu, kultuře a umění
- chovat se slušně a zdvořile k dospělým i dětem, vážit si jejich práce a úsilí
- dodržovat pravidla her a jejich činností, jednat spravedlivě, hrát fěr
- zacházet šetrně s hračkami, věcmi denní potřeby, knížkami, penězi,...
- rozvíjení schopností přizpůsobovat se přirozenému vývoji a běžným změnám
- rozvoj schopnosti vážit si života ve všech jeho formách

Vzdělávací nabídka

- dostatek pozitivních příkladů a vzorů prosociálního chování (vstřícná komunikace, ohleduplné chování a porozumění)
- dostatek různých příležitostí k verbální i neverbální komunikaci dítěte s druhým dítětem i dospělým
- sociální a interaktivní hry, společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího charakteru
- kooperativní činnosti ve dvojicích, skupinách
- společná setkání, povídání, sdělení a aktivní naslouchání druhému
- podpora dětských přátelství
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému
- podpora dětských přátelství
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, schopnosti vyřešit vzájemný spor
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů na téma vztahů mezi lidmi
- cvičení organizačních schopností
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- hry na téma rodiny a přátelství
- kulturní, resp. kultivované a sociálně pohodové prostředí
- každodenní pozitivní vzory chování (ohleduplnost, citlivost, tolerance)
- příležitosti poznávat mravní hodnot v jednání lidí spravedlivost, pravda, upřímnost, otevřenost)
- příležitost poznávat hodnotu věcí a lidské práce
- příležitost uvědomovat si, že ne všichni lidé se chovají „správně“, že se mohou chovat neočekávaně, neslušně i hrubě a ohrožovat pohodu a bezpečnost druhých
- příležitost podílet se na vymezení společných hodnot a jasných smysluplných a co do počtu přiměřených pravidel soužití ve třídě
- řešení přirozených i modelových situací
- seznámení s kulturou místa a prostředí, ve kterém dítě žije, poznání jiných kultur
- pořádání společných oslav, zábav a slavností

Očekávané výstupy

- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejné práva druhým a respektovat je
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přesto, že je každý jiný, že osobní, resp. Osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj názor – přijmout jiný názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit dohodou
- oprostít se od nepřiměřených projevů sobectví vůči jinému dítěti, spravedlivě se s ním dělit o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem

- vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „NE“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech
- prožívat a dětským způsobem projevoval, co cítí (soucit, radost, náklonnost),
- snažit se ovládat svá afektivní chování (zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu, odložit splnění svých osobních přání)
- uplatňovat základní společenské návyky ve styku s dospělými i dětmi (zdravit, poprosit, poděkovat, neskákat do řeči, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn,...)
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné děti)

6.2 Přírodovědná a logicko - matematická

Vzdělávání v oblasti poznávání, myšlení a řeči.

Obohacení dětské zkušenosti.

Dílčí vzdělávací cíle

- uvědomování si vlastního těla
- zdokonalení v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace ruky a oka, dýchání)
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické a psychické zdatnosti
- osvojování si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví
- osvojení si dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí a vytváření zdravých životních návyků a postojů
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, poslouchání, porozumění) i produktivních (vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování, výslovnosti)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně-názorového myšlení k myšlení slovně-logickému, rozvoj kultivace paměti, pozornosti, představivosti, fantazie
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, sebevyjadřování, řešení problémů)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavost, zájem, objevování,..)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- osvojení si elementárních poznatků a znakových systémů a jejich funkcí (abeceda, čísla)
- vytváření základů pro práci s informacemi
- poznávání sebe sama (sebeuvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)

- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, MŠ, v dětské herní skupině,..)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj kooperativních dovedností
- osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- vytváření povědomí o existenci jiných kultur a národností
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- vytváření povědomí o přírodním, kulturním i technickém prostředí o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- rozvoj úcty k životu ve všech formách
- vytváření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou i neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

Vzdělávací nabídka

- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem - činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- smyslové a psychomotorické hry
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí, k zdravým životním návykům
- činnosti směřující k prevenci úrazů (při hrách, dopravních situacích, při setkání s cizími lidmi) k prevenci nemoci, nezdravých návyků
- společné diskuse, rozhovory a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, podle skutečnosti i obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým)
- samostatný řečový projev na určité téma
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel a písmen
- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů a jevů
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenování jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání,...)

- experimenty s materiálem a předměty
- koncentrace paměti (námetové činnosti a hry podporující tvořivost, fantazii
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání možností, variant
- hry zaměřené na cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- činnosti zaměřené k chápání pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií,...)
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství,..) a jejich smysluplné praktické aplikaci
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem, přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí,.
- činnosti zajišťující spokojenost a pohodu
- činnosti nejrozumnějšího zaměření vyžadující samostatné vystupování, rozhodování
- hry pro rozvoj vůle
- výlety do okolí (do přírody, blízkého okolí,..)
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností, záměrné pozorování, čím se lidé kolem sebe liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem si jsou podobní
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž žije - rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat) - MŠ (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí MŠ
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, rodič, dospělý, učitelka, žák. Role daná pohlavím, profesní a herní role.)
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností)
- poučení o možných nebezpečných situacích a jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, jevy, požár, povodeň,..)

- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v dalších situacích, které mohou nastat
- přirozené a zprostředkované poznávání přírodního okolí a změn v přírodě (příroda živá a neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse, objevování, vyprávění, poslech)
- seznamování se s různými přírodními i umělými látkami a materiály - jejich vlastnosti (praktické pokusy, zkoumání, manipulace)
- seznamování s elementárními dětmi srozumitelnými reáliemi o naší republice
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník,..)
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení vnímání, zrakové, sluchové paměti a pozornosti
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinách

Očekávané výstupy

- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů - sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem,.
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládnout jemnou motoriku - zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem (tužka, nůžky, papír)
- zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní hygienické a zdravotně preventivní návyky (osobní hygienu, přijímat stravu a tekutiny, oblékat se, svlékat, obouvat se,..)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě,..)
- pojmenovat části těla, některé orgány, znát jejich funkci, mít povědomí o růstu těla, o jeho vývoji a změnách, znát pojmy užívané ve spojení se zdravím, pohybem a sportem
- rozlišovat, co prospívá zdraví (výživa, aktivní pohyb, zdravé prostředí, pohoda) a co mu škodí (škodlivé látky a vlivy, nezdravé návyky a závislosti, úrazy, nemoci, nebezpečí hrozící v dopravních situacích, při setkání s cizími lidmi, neznámými věcmi či jevy,..)
- chovat se tak, aby v situacích pro děti běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví a pohodu svou ani druhých

- kde v případě potřeby hledat pomo (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem) zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami,.
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, úsudky
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- domluvit se slovy i gesty
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku, sledovat děj a zopakovat jej)
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- rozlišovat některé obrazové symboly (orientační a dopravní značky, označení nebezpečí,.) a porozumět jejich významu
- sledovat očima zleva doprava
- poznat některá písmena a číslice, popř.slova - poznat napsané své jméno
- projevovat zájem o knihy
- vědomě využívat smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- přemýšlet a to, o čem přemýšlí, také vyjádřit
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a souvislosti mezi nimi)
- vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušeností k učení
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- chápat základní a matematické pojmy, souvislosti a podle potřeby je využívat (porovnávat, uspořádat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla,
- orientovat se v elementárním počtu cca do 6, chápat číselnou řadu do první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední,.)
- chápat prostorové vztahy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi,.) časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok)
- orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- řešit problémy, úkoly, situace, nalézt nová řešení nebo alternativní k běžným
- být aktivní i bez opory rodičů a blízkých
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a vyjadřovat je
- rozhodovat o svých činech
- vyjádřit souhlas i nesouhlas v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech
- přijímat pozitivní ocenění i svůj neúspěch a vyrovnat se s ním

- vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti

Rizika

- nevyhovující denní režim fyziologickým dětským potřebám a zásadám zdravého životního stylu
- nedostatečný respekt k individuálním potřebám dětí (potřeba spánku, odpočinku, látkové výměny, osobního tempa, tepelné pohody,..)
- nerespektování rozdílných tělesných a smyslových předpokladů, zdravotních problémů
- dlouhodobé statické zatěžování bez pohybu
- nevhodné vzory chování dospělých v prostředí MŠ
- nedostatečně připravené prostředí, využívání vybavení a dalších možností prostředí komunikačně chudé
- nepřiměřené užívání audiovizuální či počítačové techniky, nabídka nevhodných programů (nevhodné, časté a dlouhodobé sledování televize, videa,..)
- nedostatečná pozornost k rozvoji dovedností předcházejících čtení a psaní
- omezený přístup ke knížkám
- nedostatečná příležitost k poznávacím činnostem založených na vlastní zkušenosti
- převaha předávání hotových poznatků slovním poučováním a vysvětlováním
- příliš racionální, hotový a uzavřený výklad světa
- převažující důraz na pamětní učení a mechanickou reprodukci, málo názornosti i prostoru pro rozvoj fantazie
- zahlcování podněty a informacemi bez rozvíjení schopnosti s nimi samostatně pracovat
- málo příležitosti a prostoru pro experimentaci
- nepřiměřené nároky na dítě
- nedostatečné uznání a ocenění úsilí či úspěchu
- spěch a nervozita, omezování možností dokončovat činnost v individuálním tempu, zásahy a přerušování činností dětí dospělými
- nedostatečná motivace k jejich sebevyjádření a sebeuplatnění
- nedostatek pozitivních příkladů
- autoritativní vedení, direktivní zacházení s dítětem
- prostředí, které nabízí málo možností ke spolupráci a komunikaci s druhým
- nemožnost se spolupodílet na volbě činnosti a témat, která se v MŠ realizují
- přítomnost nevhodných, podbízivých a nevkusných podnětů
- ironizování a znevažování úsilí dítěte

- potlačování autonomního chování dítěte v zájmu zkratkovitého dosažení vnější disciplíny a poslušnosti
- chybějící informace o tom, jak se chránit před nebezpečím hrozícím od neznámých lidí
- nedostatek příležitostí vidět a vnímat svět v jeho pestrosti a změně, dění, řádu
- nedostatečné a nepřiměřené informace
- nedostatečné, nepravdivé nebo žádné odpovědi na otázky
- jednotvárná, málo rozmanitá nabídka činností, málo podnětné, pestré a obměňované prostředí, nebo prostředí nepřehledné, neupravené, neuspořádané, s nadbytkem hraček a věcí
- výběr a nabídka témat, která jsou životu dítěte příliš vzdálená, pro jeho vnímání a chápání náročná a nejsou pro dítě prakticky využitelná
- užívání abstraktních pojmů
- převaha zprostředkovaného poznání světa (obraz, televize, film)
- špatný příklad dospělého
- nedostatečná pozornost věnovaná rozvoji dovedností, poznávacím činnostem založených na vlastních zkušenostech
- neocenit porozumění, úsilí a úspěch
- omezený prostor pro experiment a samostatné řešení konkrétních poznávacích situací
- malý prostor k pracovním úkonům

6.3 Jazykově - verbální

Vzdělávání v oblasti komunikace, řeči, literatury, dramatiky.

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, porozumění, poslechu) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, vyjadřování, mluvního projevu)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- osvojení některých dovedností, které předcházejí čtení a psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjadřování)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování,...)

- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a zájem o učení
- vytváření základů pro práci s informacemi
- rozvoj pozitivních citů dítěte ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry a relativní citové samostatnosti)
- rozvoj schopností a dovedností vyjádřit pocity, dojmy, prožitky
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění, prožívání
- rozvoj schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému, posilovat, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci a zjišťovat pohodu těchto vztahů
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte
- rozvoj kulturně estetických dovedností (slovesných) produktivních o receptivních
- vytváření základů estetického vztahu ke světu, k životu, ke kultuře a umění

Vzdělávací nabídka

Péče o výslovnost, zřetelnost řeči, jazykový cit, gramatickou stavbu jazyka

- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti

Rozvoj slovní zásoby a souvislého vyjadřování:

- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace, vyjádření zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým, komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv, samostatný projev na určité téma, vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo shlédlo (divadlo, knihy, časopisy, noviny, audiovizuální technika), prohlížení a „čtení“ knížek

Přednes, recitace, dramatizace:

- přípravy společných slavností a zábav (zvyky, tradice, oslavy, kulturní programy,...)
- předvádění a napodobování různých typů člověka v různých situacích
- mimické vyjádření nálad (úsměv, pláč, hněv, zlobu, údiv, vážnost,...)

Poslech - receptivní dovednosti, literatura:

- poslech čtených, či vyprávěných pohádek, bajek, básní a příběhů
- sledování divadla, filmu, televize
- prohlížení knih, práce s literárními texty, seznámení s lidovou slovesností, kulturními tradicemi, zvyky

Očekávané výstupy

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- porozumět slyšenému, zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- učit se nová slova a aktivně je používat, porozumět jim
- naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, pohádky, dramatizace)
- popsat situaci (skutečnou i podle obrázku)
- vyprávět příběh, pohádku
- chápat slovní vtip a humor
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- utvořit jednoduchý rým
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- domluvit se slovy i gesty
- sledovat očima zleva doprava
- rozlišovat a znát některá písmena a číslice
- rozlišovat některé symboly a porozumět jejich významu
- poznat napsané své jméno
- projevovat zájem o knihy
- přemýšlet a to, o čem přemýšlí také vyjádřit
- pojmenovat většinu toho, čím je dítě obklopeno
- vyjadřovat svou představu, fantazii a prožitky v tvořivé dramatické improvizaci i slovně
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je

Rizika

- podporovat spontánní komunikaci mezi dětmi, dětmi a dospělými (komunikačně chudé prostředí)
- nedostatek příležitostí a motivace k samostatným řečovým projevům
- špatný jazykový vzor
- nerespektování dětského ostychu, nenutit dítě necitlivým způsobem ke komunikaci
- nepřiměřené využívání audiovizuální techniky
- omezený přístup ke knihám, dětským časopisům
- málo podnětné prostředí podporující estetické vnímání, cítění a prožívání

6.4 Zvukově - hudební

Vzdělávání v oblasti hudebních schopností dětí.

Dílčí vzdělávací cíle

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj kulturně estetických dovedností (hudebních, dramatických)
- rozvoj pohybových schopností a dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, pohyblivosti, dýchání,.)
- ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj zájmu o kulturně estetické dovednosti (hudební, pohybově dramatické)
- rozvoj tvořivosti (tvořivé sebevyjádření)
- rozvoj schopností a dovedností vyjádřit pocity, dojmy a prožitky
- rozvoj a kultivace mravního a estetického vnímání, cítění a prožívání
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- vytvoření základu estetického vztahu ke kultuře a umění

Vzdělávací nabídka

- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování
- estetické aktivity (hudební, pohybové)
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinách
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí MŠ
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (kulturní programy)
- tvůrčí činnosti hudební, hudebně pohybové
- receptivní činnosti (poslech hudebních skladeb a písní)
- setkávání se s hudebním uměním mimo MŠ
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (hudební a dramatické činnosti, účast na kulturních akcích, příležitosti seznamující s různými tradicemi a zvyky,.)
- praktické užívání pomůcek

Receptivní dovednosti, hudba:

- vnímání, porozumění, poslech hudby, sledování divadla, televize, filmu
- setkávání se s dramatickým a hudebním uměním i mimo MŠ
- návštěvy uměleckých a kulturních míst a akcí zajímavých pro předškolní děti
- seznamování s lidovou slovesností, hudbou, zvyky

Zpěv:

- péče o hudebnost, zřetelnost zpěvu, hudební cit
- sluchové hry, vokální činnosti, rytmické hry, smyslové hry
- rozvoj sluchové paměti a pozornosti a pozornosti
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, estetické a tvůrčí aktivity

Hudební a hudebně pohybové hry a činnosti:

- hry podněcující rozvoj tvořivosti, estetického vnímání a vyjadřování, třibení vkusu přípravy společných zábav a slavností (oslavy, kulturní programy)

Očekávané výstupy

- zachovávat správné držení těla
- zvládnout základní pohybové dovednosti
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny)
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládnout jemnou motoriku (zacházet s jednoduchými hudebními nástroji)
- zacházet s jednoduchými hudebními nástroji
- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- naučit se z paměti krátké texty písní a reprodukovat je
- projevovat zájem o hudbu a hudební produkci
- naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit píseň
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (hudebních, pohybových či dramatických)
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z kulturních krás i setkávání se s uměním
- zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
- zachytit a vyjádřit své prožitky pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací

Rizika

- omezování samostatnosti při pohybových činnostech
- omezování spontánních pohybových aktivit
- absence či nedostatek pohybových aktivit vedoucích k osvojení nových pohybových dovedností
- málo podnětů a aktivit podporující estetické vnímání, cítění, prožívání a vyjadřování
- nedostatek příležitostí a motivace k samostatným hudebním projevům dítěte (spontánním i řízeným)

- absence či nedostatek řízených pohybových aktivit vedoucích k osvojení nových pohybových dovedností
- vytváření komunikativních zábran - nerespektování dětského ostychu, necitlivé donucování dítěte ke zpěvu
- omezený přístup k hudebním a rytmizačním nástrojům
- málo podnětné prostředí podporující estetické vnímání, cítění a prožívání

6.5 Vizuálně - prostorová

Vzdělávání v oblasti výtvarné a pracovní dovednosti.

Dílčí vzdělávací cíle

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj společenského i estetického vkusu
- rozvoj pohybových dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu a pohyblivosti, dýchání,...)
- rozvoj a užívání všech smyslů
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování)
- rozvoj kulturně estetických dovedností, produktivních i receptivních
- vytváření základů estetického vztahu ke světu, k životu, ke kultuře a umění
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- osvojení si dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí

Vzdělávací nabídka

- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem
- různorodé skupinové aktivity (výtvarné, grafické a konstruktivní činnosti,...)
- výtvarné projekty - realizace společných zábav a slavností (výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, kulturní programy)
- seznamování s výtvarným uměním, kulturními tradicemi, zvyky
- výtvarné tvůrčí činnosti podněcující tvořivost, nápaditost, estetické vnímání o vyjadřování a tříbení vkusu
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a

- výsledkem - úspěšnost dítěte
- jednoduché pracovní a sebe obslužné činnosti (péče o sebe, o své osobní věci, pořádek,...)
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost, fantazii
- manipulace a experimentace s různými přírodními i umělými látkami a materiály - získávání zkušeností s jejich vlastnostmi
- pěstitelské činnosti - péče o školní prostředí, zahradu

Očekávané výstupy

- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjádřit své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslení, malování, modelování, skládání z papíru, konstruktivní stavění, tvorba z různých materiálů a přírodnin)
- vědomí napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru, přizpůsobit jej dle pokynu
- vnímat umělecké podněty
- vědomě využívat všech smyslů
- vyjádřit svou představivost a fantazii ve výtvarných a konstruktivních činnostech
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- chovat se tak, aby v situacích pro dítě bezpečných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou i druhých
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládnout jemnou motoriku
- zvládat sebeobsahu
- zvládnout jednoduchou obsluhu a pracovní úkony
- rozhodovat o svých činnostech
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, starat se o rostliny, nakládat vhodným způsobem s odpady, chránit přírodu,...)
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví člověka i prostředí podporovat a které je mohou poškozovat

Rizika

- nedostatečný prostor pro vyjádření a uplatnění představivosti
- nedostatek příležitosti k činnostem založených na vlastní zkušenosti
- převaha předávání hotových poznatků slovním poučováním, užívání abstraktních pojmů
- nedostatek porozumění a ocenění úspěchu či úsilí
- omezování možností dítěte dokončit činnost v individuálním tempu
- nedostatečná motivace dětí k jejich sebevyjádření a sebeuplatnění
- málo podnětů a aktivit podporující estetické vnímání, cítění, prožívání a vyjadřování

- nedostatek příležitostí k rozvoji uměleckých dovedností dítěte a vytváření jeho estetického vztahu k prostředí, ke kultuře a umění
- nedostatek příležitosti vidět a vnímat svět v jeho pestrosti a změně, v jeho a řádu

6.6 Tělesně - pohybová

Vzdělávání v oblasti biologické.

Dílčí vzdělávací cíle

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj pohybových dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace pohybu, pohyblivosti, dýchání,...)
- ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- osvojení si poznatků důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- rozvoj pozitivních vztahů k sobě (získání sebevědomí, sebedůvěry)
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- získání schopností záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- vytváření prosociálních postojů (rozvíjení tolerance, respektu, přizpůsobivosti,...)
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se)

Vzdělávací nabídka

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, hody lezení),
- nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika sezónní činnosti, míčové hry,...)
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, náčiním, materiálem)
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)

- smyslové a psychomotorické hry
- hudebně pohybové činnosti
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti oblékání, úklidu, úpravy prostředí
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- činnosti relaxační a odpočinkové příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrožících při hrách, pohybových činnostech, dopravních situacích), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
- nejrozličnější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, koncentrace pozornosti,...
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, veselí a pohodu
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte, v nichž může být úspěšné
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle a vytrvalosti
- cvičení organizačních dovedností
- cvičení a projevy citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště emocí záporných - hněv, zlost, úzkost, ...)
- výlety do okolí, do přírody
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinách
- aktivity podporující sblížení dětí
- hry, při nichž se dítě učí respektovat druhého
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému

Očekávané výstupy

- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládnout překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku, ...)
- koordinovat lokomoci a další pohyby či polohy, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynů
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- vnímat a rozlišovat pomocí smyslů (sluchově - zvuky a tóny, zrakově - tvary a jiné specifické znaky, vnímat hmatem)
- ovládat koordinaci ruky a oka (zacházet s náčiním)
- zvládnout sebeobsluhu
- pojmenovat části těla, znát jejich funkce, znát základní pojmy užívané ve

- spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí, chovat se tak, aby v situacích běžných a dítěti známých neohrožovalo zdraví a bezpečí
- mít povědomí o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- zacházet se sportovním náčiním a nářadím
- pojmenovat to, čím je obklopeno
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- vyjádřit svůj souhlas i nesouhlas - odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech
- uvědomit si své možnosti a limity (své silné a slabé stránky)
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- prožívat a dětským způsobem projevoval, co cítí (radost), snažit se ovládat své afektivní chování (zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu,..)
- spolupracovat s ostatními
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát „fér“
- orientovat se ve známém prostředí (v MŠ, v blízkém okolí)
- zvládat běžné činnosti a situace, chovat se přiměřeně a bezpečně (na ulici, hřišti)
- uvědomovat si nebezpečí

Rizika

- denní režim nevyhovující fyziologickým dětským potřebám a zásadám životního stylu
- nedostatečný respekt k individuálním potřebám dětí (pohybu, odpočinku, osobního tempa, ...)
- omezování samostatnosti dítěte při pohybových činnostech
- málo příležitostí k pracovním úkonům
- nerespektování rozdílných tělesných předpokladů a pohybových možností jednotlivých dětí
- neznalost zdravotního stavu a zdravotních problémů dítěte
- omezování spontánních pohybových aktivit
- nepravidelná, málo rozmanitá či jednostranná nabídka pohybových činností
- absence či nedostatek řízených pohybových aktivit vedoucích k osvojení nových pohybových dovedností
- nevhodné prostory pro pohybové činnosti a nevhodná organizace z hlediska

bezpečnosti dětí

- dlouhodobé statické zatěžování bez pohybu, uplatňování nevhodných cviků a činností, nevhodné oblečení při pohybových činnostech
- nedostatečně připravené prostředí, nedostatečné vybavení náčiním, nářadím
- nedostatečně využívání vybavení
- nedostatek porozumění a ocenění úspěchu či úsilí
- nepřiměřené nároky na dítě, kdy dítě opakovaně prožívá pocit selhání
- časté organizování soutěživých činností a podporování nezdravé soutěživosti
- nedodržování přijatých pravidel
- nedostatek příležitosti k nápravě jednání, které bylo proti pravidlům
- nevídat si, přehlížet nežádoucí chování některých dětí

7 Integrované bloky

Bloky ŠVP jsou dále zpracovány do hlavních témat, která jsou stejná pro obě třídy mateřské školy.

- Barevný podzim
- Bílá zima
- Pučící jaro
- Rozmarné léto

Tato témata má každá třída rozpracovaná do svých vlastních týdenních podtémat tak, aby na sebe jednotlivá témata obsahově navazovala.

Třídní vzdělávací program je otevřený pro případné vložení dalších témat, které vyplynou z mimořádných situací, z nápadů dětí, jejich zájmů atd. Jednotlivá témata jsou zpracována do časových plánů podle náplně a náročnosti daných témat. Po celý rok se inspirujeme lidovými tradicemi a svátky, klademe důraz na zdravý životní styl, předčtenářskou gramotnost, vztah k přírodě a k životnímu prostředí. K vybranému tématu budou připraveny takové úkoly a činnosti, kterými vznikne široká nabídka, z níž si každé dítě bude moci vybrat nejméně jeden úkol, který mu bude *šitý na míru* a při jehož plnění bude moci zažít úspěch.

Realizace TVP je přizpůsobena schopnostem, dovednostem a věku dětí.

7.1 Berušky

Do třídy Berušky je ve školním roce 2021/2022 přihlášeno 17 tří až čtyřletých dětí. Jedenáct dětí bude zůstat z minulého školního roku, šest dětí přistoupí nových. Upevňujeme a zdokonalujeme žádoucí chování a návyky dětí a zároveň děti podporujeme a motivujeme ke zvládnutí pro ně náročnějších činností. Klademe důraz na jejich soběstačnost (samostatné oblékání, obouvání, automatické mytí rukou po použití toalety,...). Obsahem naší třídy je výchova ke zdravému životnímu stylu a důraz na environmentální výchovu.

7.2 Ještěrky

Do třídy je přihlášeno 18 dětí. Jedná se o třídu dětí ve věku 4 až 7 let. Upevňujeme a zdokonalujeme žádané chování a návyky dětí a zároveň děti podporujeme a motivujeme ke zvládnutí pro ně náročnějších činností. Klademe důraz na jejich soběstačnost (samostatné oblékání a obouvání, stlaní postýlek, nalévání pití, automatické mytí rukou po použití toalety, ...). Obsahem naší třídy je výchova ke zdravému životnímu stylu, důraz na environmentální výchovu a předčtenářskou gramotnost.

8 Doplnující - Alternativní aktivity

Aktivita	platba	časový rozsah	vedení
Logopedie	platba za lekci	1 x - 2 x měsíčně	externí logoped
Předplavecký výcvik	platba za dopravu	1 x týdně, (ve 3 měsících školního roku)	učitelka, lektoři
Výuka anglického jazyka	bezplatně	minimálně 1 x týdně	učitelka
Bruslení	bezplatně	dle počasí	učitelka, lektor
Výlety, divadla, exkurze	platba za vstup a dopravu	celoročně	učitelky
Oslavy svátků a tradic	bezplatně	dle data	učitelky
Předčtenářská gramotnost, tvorba čtenářských deníků	bezplatně	1 x týdně	učitelky

9 Evaluační systém

9.1 Vnitřní evaluace a hodnocení

Kvalita naplňování zvolených záměrů, programových cílů včetně kvality výsledků vzdělávání u dětí a žáků

- Každodenní hodnocení a sebehodnocení – získávání zpětné vazby o kvalitě práce vlastním prožitkem – uspokojením či neuspokojením z průběhu a výsledků vzdělávací práce i informacemi (průběžnými reakcemi, ale i závěrečným hodnocením) od dětí. Předávání informací o průběhu dne s ostatními pracovníky.
- Periodické hodnocení – výkon, postoje a vztahy jednotlivých dětí a výrazné poznatky. Momentální stav – východiska (stručně s datem), konkrétní pozitiva či negativa, závěry a postupy pro další práci. Prováděno minimálně 3x ročně.

Kvalita způsobu zpracování učiva – ŠVP a TVP a jeho realizace – vyhodnocování tematických celků

- Vhodnost způsobu zpracování ŠVP, TVP – zda je funkční, vycházející z činnosti dětí, rozvedení do konkrétní podoby – minimálně 2x ročně na pedagogických radách.
- Hodnocení efektivity – přínos dětem (integrovaným, talentovaným, s OŠD...) v oblasti obohacení, rozvoji vztahů, sociálního rozvoje, postoje k poznávání, objevování, učení i hodnocení samotných výkonů. Při hodnocení zohlednit podmínky, které procesy a výsledky ovlivnily. Pojmenovat nejen pozitivní ale zejména negativní zjištění – co bylo neúčinné, popř.

v rozporu se vzdělávacím programem a vyvození závěrů a určení způsobu popř. prostředků jejich naplňování – vždy po ukončení tematického celku.

Kvalita edukace pedagogů i součinnosti provozních zaměstnanců (sebehodnocení zaměstnanců, hodnocení vedoucí učitelkou MŠ, hodnocení ředitelem)

- Hodnocení realizace edukačního procesu – příprava na činnosti s dětmi, vhodnost, návaznost a propojení tématu s reálným životem, plynulost a efektivnost organizace činností, vhodnost použitých metod a prostředků vzhledem k vývojovým možnostem, potřebám a zájmům dětí, účinnost motivace a hodnocení, kvalita interakce a komunikace mezi učitelkou a dětmi i mezi dětmi navzájem. Konkrétně pojmenovat zejména negativní zjištění – co bylo neúčinné, popř. v rozporu se vzdělávacím programem a případné vyvození závěrů a postupů pro další činnost – hospitační činnost, sebehodnocení písemnou formou v měsíci červnu.

- Hodnocení součinnosti pedagogických a provozních zaměstnanců – kvalita spolupráce pedagogů a ostatních zaměstnanců, míra znalostí cílů, obsahu, podmínek 44 i rizik ŠVP PV (RVP PV) – ztotožnění se s nimi. Organizace práce vzhledem k základním cílům vzdělávacího programu (doba úklidu, organizace stolování, ...) – pedagogické a provozní rady, hospitační činnost, hodnotící pohovory.

Kvalita podmínek vzdělávání (věcné, psychohygienické, životospráva, kvalita řízení)

- Hodnocení kvality věcných (velikost prostor, funkčnost, bezpečnost, estetické uspořádání, vybavení), bezpečnostních, psychosociálních (individuální přístup, možnost svobodné volby, respektování specifických potřeb, tempa), životosprávných (intervaly mezi jídly, pitný režim, nenucení do jídla...) – hodnotící pohovory, hospitační činnost, dotazník, pedagogické a provozní rady

- Hodnocení kvality řízení organizace – vedení lidí - struktura a funkčnost, možnost participace na řízení a plánování, vyhodnocování, možnost týmové spolupráce, kompetence zaměstnanců – povinnosti i práva, možnost profesního růstu, dostatek odborné literatury, dostatečné vybavení, vytváření prostoru pro invenci učitelek, možnost uplatnění vlastní orientace učitelek, soulad pracovní doby a rozvržení pracovní náplně s přijatým vzdělávacím programem, s potřebou provozu

9.2 Vnější evaluace a hodnocení

Hodnotiteli jsou:

- Rodiče - hodnotí ústně, písemně formou anonymních dotazníků
- Pedagogové (zejména 1. stupně ZŠ) – hodnotí převážně ústně připravenost a pokroky jednotlivců i oblast spolupráce MŠ a ZŠ
- Odborníci (PPP, SPC) – hodnotí ústně i písemně pokroky jednotlivců
- Česká školní inspekce - písemnou formou v inspekčních zprávách
- Široká veřejnost – převážně ústní formou

9.3 Evaluace školy

Evaluace se zaměřuje na pravidelné zhodnocení současného stavu dle stanovených kritérií a je prováděno v tříletých cyklech za účasti všech zaměstnanců školy a zákonných zástupců.

Evaluační systém slouží k vyhodnocení stávajícího stavu a jako průběžný proces dále ke

zkvalitnění výchovně vzdělávacího procesu. Použitými metodami jsou vlastní hodnocení zaměstnanců, hodnotící pohovory, dotazníky, kontrolní činnost ČŠI a jiných orgánů.

9.4 Předmět a nástroje evaluace

Oblasti evaluace	Metodiky a techniky	Časový plán	Odpovědnost
1. Podmínky vzdělávání 1.1 Personální podmínky 1.2 Materiální podmínky 1.3 Finanční zdroje	1.1 Studium dokumentace 1.2 Prohlídka školy, dotazníky, 1.3 Studium dokumentace	1. rok září 1 x ročně srpen 3. rok září	ředitel ředitel ředitel
2. ŠVP 2.1 Soulad ŠVP PV s RVP PV 2.2 Učitelé znají a pracují dle ŠVP 2.3 TVP	2.1 Studium dokumentace 2.2 Rozhovor s pracovníkem 2.3 Rozhovor s pracovníkem, studium dokumentace	3. rok červen 1 x ročně srpen 1 x ročně srpen	VU MŠ ředitel VU MŠ
3. Dokumentace školy 3.1 Školní řád 3.2 Doklady o přijímání dětí 3.3 Kniha úrazů 3.4 Školní matrika 3.5 PLPP a IVP 3.6 Záznamy z jednání pedagogických rad 3.7 Provozní řády	3.1 Studium dokumentace 3.2 Studium dokumentace 3.3 Studium dokumentace 3.4 Studium dokumentace 3.5 Studium dokumentace 3.6 Studium dokumentace 3.7 Studium dokumentace 3.8 Studium dokumentace	3. rok srpen 3. rok srpen 3. rok srpen 3. rok srpen 3. rok srpen 3. rok srpen 3. rok srpen 3. rok srpen	VU MŠ VU MŠ VU MŠ VU MŠ VU MŠ VU MŠ VU MŠ VU MŠ
4. Kultura školy, klima, komunikace 4.1 Komunikace mezi vedením školy a učiteli 4.2 Vzájemná komunikace mezi učiteli 4.3 Komunikace mezi školou a zákonnými zástupci 4.4 Webové stránky školy 4.5 Den otevřených dveří	4.1 Rozhovor s pracovníkem 4.2 Rozhovor s pracovníkem 4.3 Dotazník pro rodiče 4.4 Studium webových stránek, Dotazník pro rodiče 4.5 Studium dokumentace, Dotazník pro rodiče	3. rok květen 3. rok květen 3. rok květen 3. rok květen 3. rok květen	ředitel ředitel VU MŠ VU MŠ VU MŠ
5. Výsledky vzdělávání 5.1 Výsledky dalších aktivit 5.2 Vzdělávání dětí se SVP a nadaných dětí	5.1 Dotazník pro rodiče 5.2 Studium dokumentace	3. rok květen 3. rok srpen	VU MŠ VU MŠ

Způsob vyhodnocení obsahuje:
významná zjištění
méně významná zjištění
ojedinělá zjištění

Na konci každého evaluačního cyklu je zpracováno:

1. Zpráva o vlastním hodnocení školy.
2. Opatření.
3. Kontrola plnění opatření.
4. Návrh na oblasti pro další evaluaci.